

ဘဝာပြန်ချေအမှာ

လူဦးနောက်ဟာ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ၊ တဗြားအဂါအစိတ်အပိုင်းတွေအားလုံးကို ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ အရေးအကြီးဆုံး အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ပြီး အသိတရားရဲ၊ ဗဟိုဌာနလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနဲ့ သူက ဆောင်ရွက်တဲ့လုပ်ငန်းအပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ဦးနောက်ကို 'ဆယ်ရိုဘရမဲ' ခေါ် ဦးနောက်ကြီး၊ 'ဆယ်ရိုဘယ်လမဲ' ခေါ် ဦးနောက်ယောက်နဲ့ 'ဘရိန်းစတင်' ခေါ် ဦးနောက်ညားတံ့ခိုတဲ့ အမိကအပိုင်းကြီးသုံးပိုင်း ခွဲခြားထားပါတယ်။ ဦးနောက်ညားတံ့ခိုင်းကို ထပ်မံခွဲခြားပြီး ဦးနောက်ရဲ၊ အမိကအပိုင်းကြီးတွေဟာ သုံးပိုင်းထက်ပိုတယ်လို့ သတ်မှတ် သုံးခွဲပြောဆိုကြတာလည်း ရှိပါတယ်။ ဦးနောက်ကြီးဖြစ်တဲ့ ဆယ်ရိုဘရမဲ၊ အပေါ်ယလျာကို ဆယ်ရိုဘရမဲကောက်စိုက်လို့ချေပြီး အဲဒီအလွှာထဲမှာ ပရိုင်ယက်တယ်လုပ်ဘ်၊ ပရန်တယ်လုပ်ဘ်၊ တင်ပိုရယ်လုပ်ဘ်နဲ့ ဆိုစိတ်တယ်လုပ်ဘ်ဆိုတဲ့ 'လုပ်ဘ်'လို့ခေါ်တဲ့ အပိုင်းကြီးလေးရဲ့ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအပိုင်းကြီးလေးရဲ့ထဲမှာလည်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှာလိုက ထပ်မံခွဲခြားထားတဲ့ ပုံပြီးသေးလိုတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ တစ်နည်းအားဖြင့် နယ်ပယ်တွေ ပါဝင်နေပါတယ်။ ဒီစာအုပ်မှာ အသိတရားလောက်ခံနေကြတာလည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒိတ်ကို ခြေားတည့်ရာသွားစေပြီး ထိန်းသိမ်းဖို့ ခက်ခဲအောင်လုပ်ဆောင်နေတဲ့ ကွန်ရက်ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီကွန်ရက်ရဲ့လုပ်ဆောင်မှုတွေကို သတ်ပွဲနှင့်တရားထိုးခြင်း ဘယ်လိုပြောင်းလဲပစ်နိုင်တယ်ဆိုတာကို စာရေးသူက ဒီစာအုပ်ထဲမှာ အကျယ်တယ် စေလေတယ်။

ဒီစာအုပ်မှာ အခန်းတစ်ခုစိတ်ကို ဗွဲဗဲ့သာဝါဖြစ်စဉ်တစ်ခုနဲ့ အစပျော်ပြီး အဲဒီဖြစ်စဉ်နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ဗွဲဗဲ့သံကြားမှုနဲ့ အဲဒီသံကြားမှုကို ထောက်ခံနေတဲ့ သင့်လော်ဆီလော်တဲ့ သိပ္ပနည်းကျ တွေ့ရှိချက်တွေကို ရှုံးစိုးလေ့လာ တင်ပြထားပါတယ်။ တရားထိုင်ခြင်းဟာ ဦးနောက်အပေါ်မှာ ရုပ်ပိုင်းအရရော ထိုပိုင်းအရပါ နက်နဲ့တဲ့ အကျယ်သက်ရောက်မှုတွေရှိနေတာကို စာရေးသူက ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ထောက်ပြထားပြီး ဒီအောက်မှုပိုင်ကြောင်းကို စေတာသစ်သိပ္ပည်နဲ့ ကျော်တစ်ဝန်းမှာ ရပသုနာတရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ဗွဲဗဲ့သာသာရဟန်းနဲ့ ဘို့ကျိုးပေါင်းများစွာအပေါ် လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့တဲ့ အိုင်အမာ ထောက်ခံနေကြတာကိုလည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

နှစ်ကာလ သန်းနဲ့သီအောင်ကြောမြင့်ခဲ့တဲ့ လူ့သမိုင်းတစ်လျောက် လူသားတို့က သုတေသနဘေး ဆက်လက်ရှုင်သနရေးအတွက် အစွမ်းကုန်ရှုန်းကန်ကြီးစားရေးနဲ့ သုတေသနဘေးရှုံးချေပြုမှ လုပ်ကိုင်မှုတွေကြောင့် လူဦးနောက်ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ လုပ်ဆောင်ပုံသာဝါတွေ တရွေ့ရွေ့ ဆုတ်ကဲပြောင်းလဲလာခဲ့ပုံကို ဒီစာအုပ်မှာ ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီပြောင်းလဲမှုတွေဟာ လူသားတွေအတွက် ကောင်းကျိုးတွေကို ဖော်ဆောင်ပေးခဲ့သလို အရင်က မရှိသေးတဲ့ဆိုးကျိုးတွေကိုလည်း ဖြည့်စွဲပေးခဲ့တာကို တွေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီပြောင်းလဲမှုတွေကတစ်ဆင့် အမှန်တကယ်မရှိတဲ့ 'အဗ္ဗာ'ကို ရှိပိုတယ်လို့ လူသားတွေက ပုံတေသနမှာပဲ့ပဲ့ အဲဒီပြောင်းလဲမှုတွေက လူတွေရဲ့ ထိုကျိုးမာရေးကို နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ထို့ကိုလာခဲ့ပုံတွေကို သိပ္ပနည်းကျတဲ့ ရှုံးထောင်းအမြင်နဲ့ ဒီစာအုပ်မှာ ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါတယ်။

ကျောက်ခေတ်၊ သံခေတ်ကစြိုး ဒီဇွဲ ဒစ်ဂျစ်တယ်ခေတ်အထိ လူ့သမိုင်းရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တဲ့တက်မှုတွေကို အမိကဖော်ဆောင်ပေးခဲ့တာဟာ သိပ္ပည်မြင်တဲ့အတွက် သိပ္ပနည်းနဲ့ လက်တွေ့သက်သေးပြနိုင်တဲ့အရာတွေကိုသာ အမှန်တရားအဖြစ် ပညာရှင်တွေက လက်ပံ့ယုံကြည်ကြပါတယ်။ အဲဒီကြောင့်လည်း ဗွဲဗဲ့သံကြားမှုတွေထက် သိပ္ပနည်းကျအထောက်အထားတွေနဲ့ သဟအတော်မဖြစ်ဘူးလို့ ရှာဖွေတွေ့ရှိတဲ့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုမှန်သမျက် စွဲနဲ့ပစ်မယ်'လို့ ဒလိုင်းလားက ပြောခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သိပ္ပနဲ့

ဆေးပညာဆိုင်ရာ ဝါရင်သတင်းစာဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဒီစာအုပ်ရဲ့ မူရင်းစာအုပ်ကို ရောသားသူ James Kingsland ဟာ အရာရာကို သိပ္ပနည်းကျတဲ့ လက်တွေ့စိုးသင်မှုတွေနဲ့ လေ့လာဆန်းစစ်တင်ပြလိုသူ တစ်ဦးဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီစာအုပ်မှာ ပုံချွဲ သတ်ပွဲနှင့်တရားထိုးခြင်းရဲ့ ရလဒ်တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကျော်အပ်ရပ်က သိပ္ပနည်းကျ လက်တွေ့သူတေသနပြုလုပ်မှုပေါင်းများစွာကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် နိုက်နှီး မျတ်ချွတ် ရှာဖွေစွာစည်း ဆက်စပ်တင်ပြထားပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ရဲ့ မူရင်းစာအုပ်ဖြစ်တဲ့ "Siddhartha's Brain" စာအုပ်ဟာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွက် အမေရိကန်နိုင်းမှုပြုလုပ်တဲ့ 'နေ့တိတော်' စာအုပ်ဆု (Nautilus Book Awards) ဒါးမြှင့်ပွဲမှာ အရေးတိုင်းအတွက် အပေါ်နဲ့ ဘာသာရေးကဏ္ဍအတွက် 'ရွှေခု' ရရှိခဲ့တဲ့စာအုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကိုဖတ်ခြင်းအားဖြင့် အခြေခံတရားထိုင်ပုံတိုင်နည်းနည်းလုပ်းတွေ၊ တရားထိုင်ခြင်းနဲ့ သတ်ပွဲနှင့်အပေါ် အမြင်ကျယ်တဲ့ နက်ရှိုးပေါင်းများစွာအပေါ် အမြင်ကျယ်ပြုတဲ့ အိုင်အမာ ထောက်ခံနေကြတာကိုလည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီနေ့ကျော် သိပ္ပည်မြင်တွေရဲ့ ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုတွေနဲ့ ဒီနေ့ကျော်ပေါ်က လူအများစုံမှုပိုးမှုမှုတွေကို ကုစားဖိုးအတွက် ထိုင်တန်းဦးနောက်နဲ့ အာရုံခြားကြောဆိုင်ရာ သိပ္ပည်မြင်တွေနဲ့ ထိုကျိုးမာရေးကို ပညာရှင်တွေ ပြုလုပ်းတဲ့ သာတေသနပုံစံနဲ့တွေအကြောင်းလို့ ကျော်ကြည်ပြန်ပြန် သိရှိပြီး စာဖတ်းတွေကို အမြင်ကျယ်ပြုတဲ့ ထို့အတွက် အမြင်ကျယ်ပြုတဲ့ အတည်ပြုနေတဲ့ အိုင်အမာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဇန်နဝါရီ (ပျော်မနား)